

Brüssel, 21. oktoober 2025
(OR. en)

14261/25

INST 314
POLGEN 166
AG 162

SAATEMÄRKUSED

Saatja: Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor

Kättesaamise
kuupäev: 21. oktoober 2025

Saaja: Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär

Komisjoni dok nr: COM(2025) 870 final

Teema: KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE,
EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING
REGIOONIDE KOMITEELE
Komisjoni 2026. aasta tööprogramm
Euroopa iseseisvuse aeg

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2025) 870 final.

Lisatud: COM(2025) 870 final

EUROOPA
KOMISJON

Strasbourg, 21.10.2025
COM(2025) 870 draft

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA
MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

Komisjoni 2026. aasta tööprogramm

Euroopa iseseisvuse aeg

1. Sissejuhatus

Alates komisjoni praeguse koosseisu ametisse astumisest on olukord maailmas olnud viimaste kümnendite ebakindlaim. Ohud ähvardavad nii ELi julgeolekut ja demokraatiat kui ka majandust ja tööstust: toimuvad täiesti vastutustundetud õhuruumirikkumised, viimastel kuudel on tehtud katseid survestada ELi majandust ning jätkub Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu. Need muutused tulevad ajal, mil rahvusvaheline kord, millele Euroopa julgeolek ja jõukus on pikka aega tuginenud, on kiirelt narmastumas.

Teisalt on see **Euroopa jaoks aeg saavutada suurem iseseisvus**. Euroopa peab asuma tegevusse, et kindlustada ja kujundada oma tulevikku – kaitsta oma kodanikke kliimamuutuste tagajärgede eest ja vähendada meie mõju ökosüsteemile, vastutada ise oma kaitse ja julgeoleku eest, saavutada kontroll nende tehnoloogiliste lahenduste ja energiaallikate üle, millele majandus tulevikus tugineb, otsustada, mis laadi ühiskonnas ja demokraatias me tahame elada, moderniseerida majandust ja luua kvaliteetseid töökohti, tugevdada muutuvast rahvastikuolukorras Euroopa sotsiaalset mudelit, arendada Euroopa tööstuse tulevikku ning aidata idufirmadel, kasvufirmadel ja väikeettevõtjatel ühtsel turul edu saavutada, säilitada oma sotsiaalsed, digi- ja keskkonnastandardid, tagada põllumeestele kvaliteetse toidu tootmise eest õiglane hind ja kaitsta neid ebaausate kaubandustavade eest, avada ennast maailmale ning sõlmida uute ja vanade liitlastega partnerlussuhteid. Lõpuks taandub see kõik küsimusele vabadusest ja omaenda saatuse üle otsustamisest.

Selleks peab Euroopa seisma ühtsena, tuginema oma kollektiivsele tugevusele ja koonduma selle ümber, mis meid ühendab, ning tegutsema kiiresti ja otsusekindlalt lähtuvalt praeguse aja erakordsetest ja pakilistest vajadustest. Ulatuslikele väljakutsetele vastamiseks peab Euroopa olema söakas ja edasipüüdlik. Keskenduda tuleb sellele, mis eurooplastele enim korda läheb – alates elukallidusest ja ebaseadusliku rände tõkestamisest kuni keskkonnakaitseni –, ning muuta inimeste, kogukondade ja ettevõtete tegemisi reguleerivad õigusnormid lihtsamaks. Euroopa sõltumatus tuleb tagada nii digitaalvaldkonnas, majanduses kui ka julgeolekus.

See ongi komisjoni tänavuse tööprogrammi juhtmõte. Tööprogramm tugineb Euroopa Komisjoni presidendi Ursula von der Leyeni poliitilistele suunistele, missioonikirjadele ja 2025. aasta Euroopa Liidu olukorda käsitlevas kõnes esitatud ideedele. Samuti on seda kujundanud konsultatsioonid Euroopa Parlamendi ja liikmesriikidega. Tööprogrammiga tagatakse, et Euroopa jätkab kõigi ühiselt kokku lepitud eesmärkide kursil ja on valmis jooksvalt reageerima kõige pakilisematele ilmnevatele asjaoludele. Selles vaimus soovib komisjon teha koostööd kõigi ELi institutsioonide ja sidusrühmadega, et ühised prioriteedid ellu viia.

2. Ühtne ja sõltumatu Euroopa¹

¹ Algatuste järjestus programmi lisades ei muuda kohustusi, mille Euroopa Komisjoni president Ursula von der Leyen on pannud missioonikirjadega igale kolleegiumi liikmele.

Käesoleva komisjoni tööprogrammi peamiseks aluspõhimõteteks on ühtsus, tulemuslikkus ning Euroopa ühtekuuluvus ja suurem iseseisvus. Selle aluseks on Euroopa Komisjoni poliitilised suunised, mis kiideti heaks 2024. aasta juulis Euroopa Parlamendis, aga mida on hiljem kohandatud, et võtta arvesse maailmas viimasel ajal aset leidnud sündmusi.

Kestlik heaolu ja konkurentsivõime

Euroopat on alati iseloomustanud tööstus, ettevõtlus ja innovatsioon, millega käivad kaasas tööstus- ja tehnoloogiarevolutsioonid, ülemaailmne konkurents ja ühiskonnaelu muutused. See tuleneb suures osas Euroopa ainulaadsest sotsiaalse turumajanduse mudelist, mis annab talle konkurentide ees palju eeliseid. Kuid ELi konkurentsivõimet pärsvad endiselt rohked struktuursed takistused, millega tuleb järgmisel aastal kiiresti tegelema hakata, kiirendades Draghi aruande täielikku elluviimist. Seda silmas pidades teeb komisjon täiendavaid ettepanekuid **tööstussektorite toetamiseks**, tuginedes oma volituste esimesel aastal tööstusettevõtetega peetud strateegilise dialoogi raames tehtud tööle. Komisjon jätkab **autotööstuse** toetamist, et lahendada selle ees seisvaid probleeme. Samuti esitab komisjon ettepaneku **väikeste taskukohase hinnaga autode** tootmise edendamiseks ja **akude tootmise** täiendavaks toetamiseks. Lisaks jätkab komisjon tööd **sotsiaalrendi** temaga, et muuta heiteta sõidukid kõigile kättesaadavamaks.

Samuti keskendub komisjon **ühtse turu täispotentsiaali vallapäästmisele 2028. aastaks**, kõrvaldades tõkked kapitali, energia, teenuste ja telekommunikatsiooniteenuste liikumiselt ning edendades Euroopa teadusruumi kaudu nn **viendat vabadust** ehk teadmiste ja innovatsiooni vaba liikumist. Kõigi ettevõtjate, sealhulgas uuenduslike ettevõtjate, idufirmade ja VKEde jaoks tehakse lihtsamaks ettevõtlusega tegelemine ja juurdepääs rahastamisele. Kõigi ühtsel turul tegutsevate ettevõtjate huvides on kavas koostada **Euroopa innovatsiooniakt** ning kehtestada nn **28. režiim**, samuti esitada **hoiuste ja investeeringute liidu** ülejäänud ettepanekud. See hõlmab **aktsionäride õiguste tugevdamist** ja põhjalikku analüüsi pangandussektori konkurentsivõime kohta. Digisuveräänsuse kindlustamiseks esitatakse **pilvandmetöötluse ja tehisintellekti arendamise õigusakti** ning **kvantitehnoloogia määruse** ettepanek. **Kõrgtehnoloogiliste materjalide õigusaktiga** toetatakse tööstuse tehnoloogilist juhtpositsiooni ja Euroopa strateegilist autonoomiat.

Lisaks viib komisjon lõpule **ühinemiste hindamise läbivaadatud suunised**, mille abil anda äriühingutele selged, ajakohased ja sisukad juhtnõõrid selle kohta, millal võib eeldada, et tegevus suurendab innovatsiooni, kerksust või investeeringuid, ilma et satuks ohtu ühinemisreeglite põhieesmärk kaitsta turge ja Euroopa tarbijaid.

Et ELi tööstussektorid, sealhulgas puhta tehnoloogia, digi-, autotööstuse, kosmose- ja kaitsesektor, oleksid piisavalt ja õigeaegselt varustatud kriitilise tähtsusega toorainetega, tehakse ettepanek luua **kriitiliste toorainete keskus**, mille abil seirata, ühiselt osta ja varuda mineraale, mis on ELi tööstusliku suveräänsuse jaoks olulised.

Energiahindade alandamine kodumajapidamiste ja ettevõtete jaoks on ELi konkurentsivõime ja iseseisvuse suurendamisel ning sõltuvuse vähendamisel jätkuvalt peamisi prioriteete. EL arendab lõpuni välja **energialiidu** strateegia, parandades energiasektori juhtimist,

ajakohastades võrke, kõrvaldades praegused kitsaskohad, vähendades piiriüleste energiaprojektidega seotud bürokraatiat ning edendades elektrifitseerimist ja elektrisüsteemi kerksust. See on osa tööst, millega hoida Euroopa kliimaeesmärkide saavutamise kursil, nähes eesolevaks kümnendiks ette asjakohase **tugiraamistiku**, millega tagada ELi konkurentsivõime ja kestlikkus. Samasse ritta kuulub püüdlus veelgi parandada elektriautode laadimise taristu kasutuselevõttu ning laevadele ja õhusõidukitele kestlike alternatiivkütuste tarnimist. Peale selle on kavas esitada strateegia Euroopasse esimeste termotuumaelektrijaamade rajamiseks, et aidata kaasa ELi energiasõltumatusele.

Euroopa peab olema koht, kus kujundatakse puhta tehnoloogia tulevikku. Seepärast tuleb kiirendada tööd **Euroopa juhtivate turgude** arendamisel. Aeg on selle algatusega hoogsalt edasi liikuda, eelkõige seoses erasektori domineeritavate puhaste materjalide ja kestlike toodete turuga. Kavas on esitada **ringmajanduse õigusakt**, millega edendada ringluspõhiste toodete nõudlust ja pakkumist ning vähendada sõltuvust kriitilise tähtsusega ressurssidest, ning jätkata **puhta tööstuse kokkuleppe** rakendamist ja investeringute kiirendamist. Selle töö edendamiseks on kavas esitada ettepanekud **riigihangete** kohta, mille abil tagada investeerimine Euroopasse ja Euroopa laiemate sihiseadete silmaspidamine. Samuti asutakse uurima, kuidas toetada ELi lennundusvaldkonda ja lennundustööstust, et säilitada muutuste eel nende konkurentsivõime ja ülemaailmne juhtpositsioon.

Jätkub dialoog turismi sidusrühmadega ja koostamisel on **kestliku turismi strateegia**, et tasakaalustada majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnamõju ning tugevdada sektori konkurentsivõimet ja kerksust.

Uus ajastu Euroopa kaitse- ja julgeolekupoliitikas

Arvestades ohtude rohkenemist ja ohupildi muutumist, tuleb **Euroopa kaitseks vajalikud vahendid arendada välja Euroopas**. Seepärast vormib julgeolek eelseisval aastal kogu komisjoni tööd.

Tuginedes 2030. aasta kaitsevalmiduse raamistikule, tugevdatakse ELi kaitsetööstust ja ohtudele reageerimise suutlikkust. Euroopa julgeolekumeetmete rahastamisvahendiga toetatakse ühishankeid, hoogustatakse tootmist ja aidatakse kõrvaldada võimelünki, sealhulgas koostöös Ukrainaga, lõimides Ukraina kaitsetööstuse Euroopa kaitsetööstuse programmi. Sellega kaasneb **kaitsevarustuse ja tundliku julgeolekuvarustuse hangete korra lihtsustamine**, et hõlbustada koostööd ja innovatsiooni ning aidata täiendavalt kaasa olulisele algatusele kujundada välja Euroopa kaitsesektori tööstuslik baas. Kaitsevalmiduse tegevuskava põhjal tehakse tööd Euroopa kaitsevalmiduse juhtalgatustega, nagu **Euroopa droonikaitse algatus**, mis on väga oluline teise juhtalgatuse – **idatiiva seire** – jaoks, samal ajal kui **kvalitatiivse sõjalise eelise programmiga** tagatakse Ukrainale kohene juurdepääs kõrgema kaitseotstarbelise varustuse pidevale liikumisele.

Ebaseaduslikust rändest tulenevate muutuvate probleemidega võimaldab toime tulla kogu süsteemi hõlmav üleminek terviklikul ja paindlikul viisil juhitud rändele ja ELi välispiiride kindlustamine. Järgmisel aastal keskendutakse sellele, et **rände- ja varjupaigalepe** edukalt ellu rakendada. Leppega luuakse ELis süsteem, mis aitab hoida ära kuritarvitamisi ja

vähendab survet riiklikele süsteemidele. Selles on hästi tasakaalus sisuline solidaarsus ja lai vastutus, mis tagab õiglase ja kindla lähenemisviisi.

Rändajate smugeldamine on julm ja kuritegelik äri. Komisjon teeb ettepaneku **inimsmugeldajate ja inimkaubitsejate vastaste sanktsioonide kohta**, pannes ette külmutada nende vara, piirata nende liikumisvabadust ja jätta nad ilma kasumist. Ulatuslike volituste ja tugevdatud alalise korpusega saab **Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet (Frontex)** oma kohalolekut laiendada ja operatiivtuge tugevdada. Frontexi ülesannete hulka peaks kindlasti kuuluma ka liikmesriikide toetamine ebaseaduslike rändajate tagasisaatmisel. **Tagasisaatmise digitaliseerimisega** jätkub töö Euroopa ühise tagasisaatmissüsteemi ajakohastamiseks.

Uus **Euroopa elutähtsa teabevahetuse süsteem**, mis ühendab eri riikide politsei-, tuletõrje- ja hädaabiteenistusi, võimaldab kriiside korral paremat koordineerimist. Samuti on kavas teha ettepanek **Europoli** tugevdamiseks. Peale selle tugevdatakse organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise õigusraamistikku ning võetakse meetmeid **laste paremaks kaitsmiseks kuritegevuse eest** nii internetis kui ka väljaspool seda. Samuti esitatakse uued meetmed **inimkaubanduse** vastu võitlemiseks.

Rahvusvaheliste talentide ligimeelitamine ja hoidmine aitab kaasa ELi majanduskasvule ja konkurentsivõimele, tugevdab idufirmasid ja vähendab tööjõupuudust. Viimasel ajal tehtud algatustega, nagu meede „Vali Euroopa“ ning idu- ja kasvufirmade strateegia, ja tulevaste meetmetega, nagu viisastrateegia, püütakse muuta Euroopat andekate spetsialistide ja uuenduslike ettevõtjate jaoks atraktiivsemaks, vähendades samal ajal haldustõkkeid.

Inimeste võimestamine ja Euroopa sotsiaalse mudeli tugevdamine

Euroopa konkurentsivõime ja julgeolek puudutavad eelkõige inimesi, nende töökohti, perekondi ja elatusvahendeid. Euroopa projekti alustalaks jääb endiselt ainulaadne sotsiaalse turumajanduse mudel, mida iseloomustavad töötingimuste kõrged standardid ning ulatuslik sotsiaalkaitse ja kõrge elukvaliteet. Kuid teisalt paneb rahvastiku, tehnoloogia ja majanduse muutumine seda üha enam proovile. Sotsiaalse ühtekuuluvuse ja põlvkondadevahelise õigluse hoidmiseks peab EL tegema uuendusi ja rakendama poliitikat, mis tugevdab sotsiaalkaitset, edendades samal ajal kestlikku majanduskasvu ja parandades konkurentsivõimet.

Seega tuleb konkurentsivõimelise majanduse saavutamiseks ennekõike toetada töötajaid. Selleks tehakse **kvaliteetsete töökohtade õigusakti** ettepanek, millega tagada, et tänapäevane tööhõive suudaks tänapäeva majandusega sammu pidada. **Töötajate õiglase liikuvuse paketi**ga, sealhulgas oskuste liikuvuse algatusega, parandatakse kvalifikatsioonide ülekantavust ja võimaldatakse töötajatel kasutada avanevaid karjäärivõimalusi kõikjal ELis. **Hariduspaketi**ga tagatakse tulevastele põlvkondadele nüüdisaegses ja konkurentsivõimelises ühiskonnas edu saavutamiseks vajalikud oskused ja teadmised.

Euroopa Liit peab kindlasti astuma samme, et lahendada ka Euroopa perede ees seisvaid probleeme. Seda silmas pidades on komisjonil kavas esitada mitu meetet hinna- ja

elukalliduse kriisi lahendamiseks, teiste seas **uus algatus lühiajaliste majutusteenustega seotud probleemide lahendamiseks** ning **Euroopa taskukohaste eluasemete kava**, millega mobiliseerida avaliku sektori toetust ja innustada erainvestoreid edendama taskukohaste ja kestlike eluasemete sektorit. ELil on kavas ajakohastada riigiabi reegleid, et võimaldada ELi liikmesriikidel toetada taskukohaseid eluasemeid kiiremini ja lihtsamalt, ning **ELi esimeses vaesusevastases strateegias** käsitletakse tõrjutuse struktuurseid põhjuseid ja tugevdatakse tugiteenuseid. Strateegiaga kaasneb tugevdatud **lastegarantii**, millega nähakse ette investeeringud ja reformid laste vaesuse vastu võitlemiseks.

Samuti on tähtis, et ühtki piirkonda ega kogukonda ei jäetaks kõrvale. Piirkondade konkurentsivõimet, majanduskasvu ja kerksust reguleerib ELi ühtekuuluvuspoliitika, mille alusel esitatakse mitu territoriaalset strateegiat, keskendudes **äärepoolseimatele piirkondadele ja idapoolsetele piirialadele**. Samuti on kavas esitada **teatis saarte ja rannikukogukondade kohta**.

Samuti tuleb anda noortele võimalus oma elu kujundada ja ELi demokraatias kaasa lüüa. Seepärast jätkavad kõik kolleegiumi liikmed osalemist noortepoliitika dialoogis ja komisjoni presidendi noorte nõuandekogu esimene koosolek tagab noorte hääle kuuldavaks tegemise. Lisaks on kavas esitada põlvkondadevahelise solidaarsuse edendamiseks **põlvkondadevahelise õigluse strateegia**.

Elukvaliteedi säilitamine: toiduga kindlustatus, vesi ja loodus

Euroopa heaolu jaoks on möödapääsmatu kindlustatus toiduainetega ja ökosüsteemide hea tervis. Tuginedes põllumajanduse tulevikku käsitleva strateegilise dialoogi tulemustele ning praegusele põllumajandus- ja toidualasele visioonile, sealhulgas samaväärsuse töösuunale, on kavas kehtestada meetmed, millega tugevdada põllumajandustootjate ja toidutarneahela konkurentsivõimet, toetada maakogukondi ja veelgi lihtsustada põllumajandust reguleerivaid norme.

Et veelgi tugevdada põllumajandustootjate positsiooni ja tagada inimestele kvaliteetne Euroopa päritolu toit kõikjal ELis, käivitatakse uus **Euroopa päritolu toidu propageerimise kampaania**. Samuti on kavas **ajakohastada toiduainete tarneahelas esinevaid ebaausaid kaubandustavasid käsitlevaid norme**, suurendada läbipaistvust, toetada koostööd ja suutlikkuse suurendamist ning tagada õiguskindlus. Sellega saab ka kinnitust põhimõte, et põllumajandustootjaid ei tohiks sundida müüma oma tooteid süsteemselt tootmiskuludest madalama hinnaga. Lisaks on komisjon tõhustanud põllumajandusliku toidutööstuse alast majandusdiplomaatiat ning partnerlusdialooge ja -kokkuleppeid ning teeb mitmepoolset tasandil tööd tootmisstandardite suurema ühtlustamise nimel.

Loomakasvatustrateegiaga edendatakse ELi loomakasvatusektori ja põllumajandusliku toidutarneahela konkurentsivõimet, kerksust ja kestlikkust, ning **2040. aasta kalanduse ja vesiviljeluse visiooniga** suurendatakse nende sektorite konkurentsivõimet ja kestlikkust ning **maailmamerd käsitleva õigusaktiga** luuakse alus ELi maailmamere majandamise põhimõtetele.

Komisjon jätkab veekerksuse strateegia rakendamist **digiõppe tegevuskava** ja **veekerksuse platvormi** abil, püüdes mobiliseerida kõik osalejad, edendada veekasutuse tõhusust ja tugevdada sektori konkurentsivõimet.

Komisjon tagab, et kliimamuutusteks valmisolekust saab ELi poliitika püsiv osa, sealhulgas **metsa- ja maastikupõlengute parema ohjamise** ning peamiste ökosüsteemide kaitse ja looduskapitali investeerimise kaudu.

Demokraatia ja õigusriigi püsimine ning ELi väärtuste kaitse

Vabadused, mis meil on, põhinevad ELi ühistel väärtustel, demokraatial, õigusriiklusel ja põhiõigustel. Kasvav äärmuslus, desinformatsioon, küberründed ja välissekkumine õhnestavad usaldust demokraatlike institutsioonide vastu ja valimiste usaldusväärsust.

ELis on vaja käivitada iga-aastane integreeritud õigusriikluse tsükkel, mis jälgib ühist rütmi ja selgeid vahe-eesmärke ja kuhu kõik institutsioonid saavad panustada. **Õigusriigi põhimõtte järgimine on kõikidel juhtudel vahendite saamise vältimatu eeltingimus:** järgmises pikaajalises eelarves on kooskõlas iga-aastastes õigusriigi olukorda käsitlevates aruannetes esitatud soovitustega pandud ette tugevad õigusriikluse kaitsemeetmed ja ergutavad stiimulid reformide tegemiseks.

Mõnel pool Euroopas on traditsioonilise meedia olukord keeruline. See kujutab endast suurt ohtu demokraatiale, sest sõltumatu meedia lammutamine ja neutraliseerimine avab ukse desinformatsioonile. Et võimuolijatel oleks jätkuvalt vastutus elanike ees, korruptsioon oleks kontrolli all ja demokraatia hoitud, on vaja teadlikke kodanikke, kes võivad usaldada seda, mida nad loevad ja kuulevad. Seepärast tõhustatakse tööd **meedia ja sõltumatu ajakirjanduse toetamiseks ja kaitsmiseks**. Komisjon käivitab sõltumatu ajakirjanduse ja meediapädevuse edendamiseks **uue meediakerksuse programmi**. Samuti on järgmises eelarves tehtud ettepanek suurendada märkimisväärselt meedia rahastamist.

Tuleb tagada see, et veebikeskkond oleks turvaline, õiglane ja võimestav, et inimesed saaksid tehnoloogiat võimalikult hästi ära kasutada. Samal ajal tuleb teha kõik endast olenev, et inimesi internetis kaitsta, eelkõige kõige nooremaid ühiskonnaliikmeid. Vastava **ekspertide rühma** soovitude põhjal võtab komisjon tähelepaneliku vaatluse alla noorte ja laste sotsiaalmeedia kasutusega seotud probleemid. **Vaimset tervist** käsitleva tervikliku lähenemisviisi järeelmeetmena hakkab komisjon uurima sotsiaalmeedia ja liigselt ekraani ees veedetud aja laiemat mõju vaimsele tervisele ja heaolule. **Digitaalse õigluse aktiga** võideldakse levinumate ebaausate ja eksitavate kaubandustavade vastu ning **küberkiusamise vastane tegevuskava** loob noortele turvalisema veebikeskkonna.

Demokraatia arenguks on vaja sõltumatute ja tõhusate kohtusüsteemide ja õiguskaitseorganite olemasolu. Neid tuleb kaitsta korruptsiooni, desinformatsiooni ja manipuleerimise eest. Sellega seoses on kavas esitada uus **ELi korruptsioonivastane strateegia**. Samal ajal tugevdab **ELi pettustevastase struktuuri** põhjalik läbivaatamine järelevalvet ja vastutust.

Uus **soolise võrdõiguslikkuse strateegia** ja **puuetega inimeste õiguste ajakohastatud strateegia** aitavad parandada võrdõiguslikkust, kaasatust ja osalemist ühiskonnaelu kõigis valdkondades.

Euroopa maailmas

Maailmas, mis on muutunud ebakindlamaks, peab Euroopa edendama stabiilsust ja õiglust, seisma kindlalt ning olema pühendunud reeglitel põhinevale korrale. **ELi ja USA uue kaubandusraamistiku** pinnalt tuleb luua ELi ettevõtjatele uusi võimalusi, tagada ELi ekspordi jätkuv juurdepääs USA turule ja säilitada integreeritud väärtusahelad, kaitstes samal ajal töökohti ja Euroopa regulatiivseid standardeid. Raamistik loob aluse ka edasisele koostööle, sealhulgas suurema hulga toodete tollimaksude vähendamiseks, mittetariifsete tõkete kõrvaldamiseks ja majandusjulgeoleku alase koostöö tõhustamiseks. Samal ajal jätkab Euroopa **strateegiliste partnerluste edendamist** ja oma ülemaailmse positsiooni kehtestamist. Pärast uute vabakaubanduslepingute sõlmimist Mercosuri, Mehhiko, Šveitsi ja Indoneesiaga jätkab EL suhtevõrgustiku laiendamist, pidades läbirääkimisi India, Malaisia, Tai, Araabia Ühendemiraatide ja Filipiinidega. Samuti on kavas tugevdada partnerlusi kaubanduse, transpordi, energeetika ja digitaalvaldkonnas, sealhulgas piirkondadevahelise ühendatuse parandamise teel Euroopa ja Kesk-Aasia vahel Musta mere piirkonna ja Lõuna-Kaukaasia kaudu.

EL seisab jätkuvalt kindlalt **Ukraina** kõrval, toetades riigi kiireloomuliste finants- ja sõjaliste vajaduste rahuldamist ning ülesehituspüüdlusi ning säilitades ja laiendades sanktsioone, millega nõrgestada Venemaa sõjamasinat. Samal ajal aitab EL Ukrainal ja ka Moldoval jätkata liikumist Euroopa suunal, tagades selle, et lõimimise edenemisega kaasneks edusammud hea valitsemistava ja õigusriikluse vallas.

Järgmisel aastal on kavas käivitada **Vahemere pakt**, mille abil luua ulatuslikke partnerlusi kestlike investeeringute, majandusliku stabiilsuse, töökohtade, puhta energia, transpordi, julgeoleku ja rände vallas ja muudes vastastikust huvi pakkuvates küsimustes. Samuti süvendatakse tööd ELi kuvandi edendamiseks lõunanaabruses, luues suhteid kohalike kogukondadega, et rõhutada ELi panust ja võidelda ELi-vastaste narratiivide vastu.

Lähis-Idas toetab EL jätkuvalt piirkonnas püsiva stabiilsuse kindlustamist ja aitab sellele aktiivselt kaasa. Kavas on esitada **Lähis-Ida strateegia** ning edendada kaasavat ja elujõulist demokraatiat Süürias ja Liibanonis. Tunnistades, et esmane prioriteet Gazas on tagada piisav humanitaarabi elanikkonnale, annab EL oma panuse ka Palestiina omavalitsuse juhtimise ja reformi toetamise ning ülesehituse rahastamise kaudu, sealhulgas Palestiina doonorite rühma kokkukutsumise ja ELi ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika missioonide kohaloleku tugevdamise kaudu.

Euroopa on ka **ülemaailmse humanitaarabisüsteemi** reformi esirinnas, et tagada kriisi ajal kiirem ja tõhusam kollektiivne tegutsemine. EL jääb rahvusvahelise humanitaarõiguse ja põhimõtetele tugineva humanitaarabi tugevaks toetajaks ja eestvedajaks.

Et ELil oleks vajalikud vahendid ja mehhanismid, millega võimalikele terviseohtudele kiiresti reageerida, võetakse vastu **ülevaailmse tervisehoiualase vastupanuvõime algatus**.

Liidu tulevik

Nende eesmärkide saavutamiseks peab ELil olema kasutada nüüdisaegne, paindlik ja hästi rahastatud eelarve. Aastateks 2028–2034 kavandatava 2 triljoni euro suuruse **mitmeaastase finantsraamistiku** alusel toetatakse konkurentsivõimet, heite vähendamist, julgeolekut, ühtekuuluvust ja Euroopa ülemaailmset missiooni.

Uued riiklikud ja piirkondlikud partnerlused suurendavad Euroopa prioriteetide alusel praeguste poliitikavaldkondade vahelist koostööd ning tugevdavad seeläbi majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust. Euroopa Konkurentsivõime Fondi abil edendatakse tööstusinnovatsiooni ja tugevdatakse tarneahelaid. ELi positsiooni usaldusväärse partnerina aitab kindlustada instrument „Globaalne Euroopa“, millega edendatakse ELi strateegilisi huve kõikjal maailmas.

EL jätkab laienemisteel, hõlbustades samal ajal laienemiskasutajate järkjärgulist loomist eri poliitikavaldkondadesse. Varsti on kavas läbi viia **laenemiseelse poliitika läbivaatamine**, mille abil sillutada teed liidu tulevikule ja tagada valmisolek sellistes valdkondades nagu õigusriiklus, energeetika, toiduga kindlustatus, kaitse ja ränne.

3. Lihtsamad reeglid, paremad tulemused

Euroopa konkurentsivõime ja atraktiivsuse jaoks on väga olulised ELi õigusnormide lihtsus ja sujuvam rakendamine.

2026. aasta tööprogrammiga hoogustatakse õigusnormide lihtsustamist veelgi. Komisjon on juba esitanud koond- ja muud lihtsustamistepanekud, millega anda Euroopa ettevõtjatele igal aastal rohkem kui 8,6 miljardit eurot kokkuhoidu. ELi õiguse lihtsustamisele, selgemaks muutmisele ja lihtsamale rakendamisele keskenduvad rohkem kui pooled tööprogrammi seadusandlikest algatustest.

Komisjon jätkab tööd selle nimel, et vähendada halduskoormust 25 % ja VKEdes halduskoormust 35 %, tegemata sealjuures järeleandmisi standardites. Inimeste elu hõlbustamiseks tehakse rida uusi algatusi ja võetakse vastu koondpaketid, millega lihtsustatakse õigusnorme mitmetes olulistes valdkondades, nagu **autotööstus, keskkonnakaitse, maksustamine, toidu- ja söödaohutus, meditsiiniseadmed, samuti lihtsustatakse energiatooteid reguleerivaid õigusakte**. Kavas on ühtlustada aruandlust, kiirendada lubade andmist ja viia õigusaktid vastavusse muutuvate turutingimustega. Lisaks jätkatakse uute konsulteerimisvahendite, nagu rakendusdialoogide ja teostatavuse kontrollide abil täiendavate lihtsustamisvõimaluste otsimist.

Lihtsam reguleerimine aitab kaasa innovatsioonile, investeeringutele ja töökohtade loomisele. Kavas on uuendada **digitaalvaldkonna õigusakte ja andmekaitset**, lihtsustada riigihanked ning ajakohastada meedia ausat konkurentsi ja vaadata läbi audiovisuaalmeedia turgusid reguleerivad normid.

Komisjon jätkab **tõenditel põhinevate algatuste** esitamist. Õigusakti ettepanek esitatakse ainult siis, kui see on vajalik ja annab suurt kasu. Sealjuures võetakse nõuetekohaselt arvesse parema õigusloome põhimõtteid. Ent Euroopa Liidu tegevuse muutmine lihtsamaks ja kiiremaks nõuab seda, et õigusnormide kombel lihtsustataks ka **parema õigusloome raamistikku**. Seepärast on komisjonil kavas muuta parema õigusloome proportsionaalsuse põhimõtet rangemaks ja struktureeritumaks ning esitada 2026. aasta esimesel poolel sellekohane teatis. Komisjon analüüsib ka ELi õigusakte ja rakenduseeskirju, et teha kindlaks, kas need on poliitiliste eesmärkide saavutamiseks vajalikud ning kas need ei lisa täiendavat või põhjendamatu koormust.

Tõhus rakendamine on sama oluline kui hea õigusloome. Iga volinik annab igal aastal parlamendile ja nõukogule aru selles vallas tehtud edusammudest. Lisaks sellele esitab komisjon koos käesoleva tööprogrammiga **esimese iga-aastase ülevaatearuande õigusaktide lihtsustamise, rakendamise ja täitmise tagamise kohta**. Kiired ja resolutsed täitemeetmed tagavad, et ELi õigusest tulenevad hüved jõuavad võrdselt kõigi liikmesriikideni.

Komisjoni hinnangul peaksid ELi institutsioonid kindlasti koondama oma jõupingutused liidu peamiste prioriteetide saavutamiseks. Komisjon on kõik ettepanekud, mis ootavad vastuvõtmist Euroopa Parlamendis ja nõukogus, hoolikalt ja üksikult läbi vaadanud. Kooskõlas institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppega ja võttes arvesse kaasseadusandjate seisukohta, kavatseb komisjon **tagasi võtta** need ettepanekud, mille vastuvõtmine ei oleks enam üldistes huvides, võttes arvesse nende vastuvõtmise kuupäeva, õigusloomeprotsessi aeglast edenemist, võimalikku koormust ja mittevastavust liidu prioriteetidele.

4. Kaugelevaatav ja kiireloomuline tegutsemine ühiste püüdluste nimel

Euroopal on aeg tegutseda.

Võimupoliitika ja ebakindluse ajastul ei ole enesega rahulolu võimalik. Peame tegutsema ühtselt, julgelt ja kindlameelselt, et tugevdada oma konkurentsivõimet, olla puhta ja digitaalse innovatsiooni esirinnas ning tagada ühine julgeolek. Ambitsioonikad poliitikameetmed nõuavad ulatuslikke ressursse ja poliitilist tahet. Komisjon kutsub Euroopa Parlamenti ja nõukogu üles leppima kiiresti kokku uues mitmeaastases finantsraamistikus ja viima edasi kõige tähtsamaid seadusandlikke algatusi.

Euroopa on taas kord näidanud, et suudab kohaneda, kiiresti tegutseda ja jääda ühtseks. Süvendades koostööd kõigil tasanditel, alates ELi institutsioonidest kuni kohalike kogukondadeni, saame tagada, et liit jääb tugevaks, suveräänseks ja on tulevikuks hästi valmis. Euroopa Liidu tuleviku ehitamine on kõigi institutsioonide ühine pingutus. Seetõttu on komisjoni praegune koosseis kindlalt selle poolt, et anda parlamendile algatusõigus.

Üheskoos ehitame üles turvalise, jõuka ja iseseisva Euroopa, mis teenib rahva huve ja näitab kindlalt teed kogu muule maailmale.